

ДЕТАЉИ

Знаки су се Јоца, Моца, и Тоца; ^и извршени чедан-
но, сав тројица заједно, тридесет и једну годину, ^и извршени лотаре триста чу-
да. Триста чуда је збиром ~~и~~ ^{обележје:} има диано чудо, луло чудо, прво чудо,
што ће рећи да деца, као и одрасли, изводе чуда озбиљна и неозбиљна. Имена су
им постављена овако: Јоца — родитељи Војвођани — био је Јоца, и остаће Јоца, иако
он на свако питање о имену одговара: Јован. Моца је маји Јеврејин и зове се
Моша, али како се Јоца и он слажу као два слика, морала су се и имена подесити
ма слик. Тоца је сељаче, крштен Антоније, а прозван Тонко. Јоца и Моца су про-
мислили да је то женско име и унесите и трећи слик.

Моје прво познанство с њима било је, што би се данас
рекло, ^у филмско; неколико лепих и речитих слика које се памте. Рекав сам, та-
мо на Дунав, да дођем на ред за ^у Дунавску и ^и дрво од ревног дрвета. Било је
пролеће, јутро, бојевајско пролеће: мало топло, мало хладно, и на Дунав, много
~~хоро~~ ^{хоро} блатно. Вих од тумоводице: Ваш ред ће доћи на ред тек око четирма-пет
после подне. Вероватно ћете за данас ни бити последњи, али свакако ћете дрво
добити данас, ланке чекајте!

Мало топло, мало хладно! радост што ћу добити
дрво, и разочарање што треба цео дан пречекати. — Али како ћу ~~и~~ без захочеја
хлеба до под ноћ! — Да има авља ту негде нека менаџ, испитајте, времеца имате
доста... Стан'те, стан'те, је у подне илем кући, и враћам се овамо тачно у је-
дан и по, па ћу вам често донети из аврали, или од моје куће.

Томеже, одвозе дрво. Дана су: добра буква, и
кокије мешав, дели се свакоме попола. Али су и она кокије драг добра: здраве,
тешке. Који кириџијски се истежу, кочијаши посују и шибју, кољски усади све ~~и~~
дубљи и дубљи, блато не точковима и кољским копитима густо и лепљиво као смола.
Гледам, гледам, па као што то сам кукавички ралимо, утврдим да више не могу да
гледам. Да бих променила занимање, кренем из те удолуке узбрдо, ка граду и сарај-
тим у мирну улицу. Народ прекопаван и чисти травнике. Народ ланко то су и ~~и~~

деше. Ту вађох и тројину мојих каснијих младих пријатеља: Јоцу, Мошу, и Тоцу. Узели за себе један тронам скавер, и поделили га у три деомице. Сва почине фикс, онај старикиски, безглас^{ни}, јер деша буге као мушице. Јоша чучи, чучи за дијам чучи до; држи се само на мојим прстима, оно од стопала до колена, и од колена до бедара. Превихо се и лако једно на друго као једна кинија, грудли кош примрсеи земљи. Јоша носи наочаре, вид му није најоштрији, али затога за такав његов став лежи у методу његова рада. Буљаком, малим буљакком, удара из непосредне околине, али снажно и сигурно као што кртица, ако сте гледали, кратком шапом разбија земљу. Удари Јоша три-четири пута, истури саву земљу, спусти буљак, ручи^{ца}ма одмах невероватно брзо и вешто вади каменчиће и кореће, а снаже, метлички, кореће, на једну камење на другу гомилу — опет буљак у руке... Кад једну површ^{ну} нишу уреди, засечи зепу црну косу, попреси наочаре, ручицама гледа и поравнајује самотну земљу гугурвау као његова косе, уске скупље и разваци у редован осмех, као да мирише земљу и осећа да мирише на зумбул, на једар лист купуза, на кокшце.

Моце стоји, правично на^знут, као дивљашки копа^ч, и удара из про-
виљног земаха: витла буљакком увек у истој, рационално одмереној кривади, и види
се, жури. Увек жури, и у школи, и кад слуша, пред њим, расбијени комади тла, камење
и покојна ширевина полаху као земља при огању: овде прха, онде тврде. Кад све
прекопа, онда ће крцати тврде грудве, чистити, грабуљети, ^{бојим} сабрикатом гра-
буљети. Тоце иако сељак, или не зна копати, или је лени. Стоји преа укопан, твела
лево десно, види што треба и што не треба, прави гримасе за триста чула. На се
тек сети деомице и узме клатити буљак као велико завои на торњу, спремати га
за измах. Измах и домах испедају огромни: буљак се занесе над главу, и безмало
у кеђе Тоцина, и кад падне, ископа тако дубоку руну да земља и каменчићи
прсну на све стране. Моце га погледа у недоумици, а Јоша само шчисти ручицом
земљу из косе, и одмах удара^ч руку у ред.

Девојчица једна мислила загледала се и она у дечаке, ни-
је опазива изабеђене огуљне кочиће, спотекла се и пахла. Тоце је све тачно видео.
— Је ли не ^убуљак кул иде! — онем ваља да ти за два-три кочиће ~~добијеш~~ ^{добијеш}

наместим црвено барјаче и лампу! — Јовојчице се лако дигла, смеје се, ~~и~~ купи ко-
су која се у паду разлетела. — Деј јој, Јоцо, чешњић — зна Моше од кога се са си-
гурношћу тражи чешњић. Јоше лобаци чешњић и одмах опет узме руку у посао, та-
ко као што игла на машини укази у строј и у рад.

Где-де, где-де, по кою и ~~мечтас~~ не могу змис-
лѣ где-де.

- А ти, маля, како се зовеш, можеб си баш мало пожулити. Измажи
ће ти децкови.

- Ах, шта вреди да се мучим, кад ће се између нас све то опет бити изгађено!

Моца га брани: — Он тако: он бари ваљари, па тек запне. —
Још се смеи газу не диже.

Ја кренула на дрвине, а све се осврћем: Деца, аули, свет.
Око три сата, ^{до он} или да се одморе, или због оних триста чу-
ла, ово их и њих тројица, на дрвине. Пут у тој улошци толико се међутим раско-
лао и избувљао, да је права мука бити посматрати које и луке. Натопари кирици-
ја два метра, купац заокочеа копут: Хаваа богу, једерел! кад тамо, коњи не могу
ни да крену, само ~~у~~ дубље забалају у блато несрећне ^{ду}моге. Кочијаш почиње да
уземичује све свеце на небо, да удара коња по бедрина, по трбуху, по очима. Ко-
њи се стресају, зноје, потежу, полежу — кад би могли прискочити би.

— Скидај pokrivinu, odvezi ono mesto do gore, vrati se po ovo. — Isprava. — **То је још тако возно!** — Не псуј, не може друшчије, и книт!

Сви поимау да се дрво збоји с кола. Још на сатичи цепанице,
као да се вежбова у том. Моца ~~хоро~~ ставе збожене цепке, да би се ~~хоро~~ ^{лакше и брже}
опет матоварише, и мало-мало на потешше једног или другог кола по врату, и гугут-
не му неку лепу реч. ⁸⁷ Кад кола крену, Моца он је најразвијенији ^{измиче} ¹гура, и чак и то-
чак покушава од боката одлепти ²мо. Кад воз најзад ^{измиче} ³кола и Моца тече за коли-
ма, јер и тамо треба стоваривати. Турке за њима и ⁴Фосе. Кад се враћају, кочијаш
их поппе на кола, и они стојећи у колима, триумфално стижу метрег.

А ти Тоцо — вапће му дискретно Моца — богами, не ма

1870

може тако... Зар не видиш, покипсаће сироти кози!

— Морзе, претварају се кочицаши кад поју, и претварају се и те кене кољускаре... Само се забавља мучите вас двоје, булаке...

У том тренутку започе у Јоци један природни процес, који се састоји у томе да се енергије претварају једна у другу. Енергије аргументата из главнице Јоцине ставаше се купити у његовим ваџицама и прстићима, и он, без речи, ошамари Тоцу.

Њулевито затим, по којој замени енергије сада, то је теже рећи, Моце приђе мирно Јоци и ошамари га. Већ по познатој ~~својој~~ ^{својој} мироубојној природи, која је имала до правог чуда, није могао да види свога Јоцу, да поднесе свога Јоцу кад ударе демав.

~~Потпуно~~ ^{Васе} је то сав неки мали комплија, вколаски друг лечења, и тако се деца ствар сутрадан довршава у школи. Учитељ, како учитељи аборг триста чуда морају да упротрљавају случајеве и пресуде, казано је сву тројницу истим казанима.

Причама су ми неки дан касије, кад су дошли код мене по велику реткост, по гумице — да су заграбени изашки из апса, а учитељ се смејао и свакога још мало чаркнуо у главу.

xx

Записки ово да бих могао поновити, по којим пут, и на стотог уверења: Уставна служба је најплеменитија и нај~~важнија~~ ^{важнија} служба. Биће човек и радник ко то може.

unpogodljivost